

ลืมตัว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะเพราะเราบวชมาเราแสวงหา เราต้องการสังฆธรรม เราแสวงหาเห็นใหม่ เราบวชมานี้บวชมาเพื่อเผชิญกับความจริง เราบวชมาเพื่อหาความจริง แล้วความจริงในโลกนี้หาไม่ได้ ความจริงในโลกนี้เป็นอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนินทรีย์ โลกเป็นอนินทรีย์ โลกมันจะแปรปรวนของมันไปอย่างนี้

ถ้าโลกแปรปรวนไปอย่างนี้เห็นใหม่ โลกนอก โลกในหัวใจของเราแปรปรวนยิ่งกว่าหัวใจเราหมุนเร็วกว่าโลกนี้อีก ถ้าหัวใจเราหมุนเร็วกว่าโลกนี้อีก สิ่งที่มีมันหมุนนี้มันหมุนไป แล้วจะเอาความจริงมาจากไหน ถ้าเอาความจริงมาจากไหน เอาความจริงไม่ได้เห็นใหม่ เราต้องหยุดหัวใจเราจากภายในให้มันนิ่ง เห็นใหม่ คนที่เดินอยู่ คนที่เคลื่อนไหวยู่ คนที่วิ่งอยู่นี้จะมองสิ่งใดก็มองด้วยสายตาพร่ามัว ถ้าจะมองสิ่งใดด้วยสายตาชัดเจน เราต้องหยุดโลกของเราภายในให้โลกเราหยุดก่อน ถ้าโลกเราหยุดก่อนเห็นใหม่ เราเห็นภัยในวัฏสงสาร ใจ ถ้าเห็นภัยในวัฏสงสารนี้เราแสวงหาสังฆธรรม ถ้าแสวงหาสังฆธรรมเราต้องทำความเป็นจริงขึ้นมาเพื่อจะได้สังฆธรรมในหัวใจของเรา

เราจะไปหาแสวงหาสังฆธรรมจากภายนอก สังฆธรรมจากภายนอกเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ เรว่านี่มันเป็นปรมาตถธรรมๆ ปรมาตถธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้เป็นกิริยา เป็นวิธีการ แล้วบอกมันเป็นปรมาตถ์ได้ยังไง มันเป็นวิธีการ มันเป็นเรื่อง มันเป็นเรื่อง ความจริงมันไม่มีอยู่ในนั้นหรอก มันเป็นเรื่อง บัญชีควบคุมใจ บัญชีควบคุม กิริยาที่มันเป็นแบบนั้น

ฉะนั้น ถ้าเราจะทำความจริงของเรา เราจะต้องทำใจของเราให้หนึ่งก่อน ถ้าทำใจของเราให้หนึ่งมันจะมีสติมีปัญญา คำว่า “มีสติมีปัญญา” ถ้าเรามีสติสิ่งต่างๆ เราทำมันสมบูรณ์ ทำสิ่งต่างๆ ความผิดพลาดมันมีน้อย ถ้าเรากำหนดพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าไม่ขาดสติ มีสติขึ้นมา มันมีสติมีสติตั้งขึ้นมา มันทำอะไรสิ่งใดมันจะเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา

แต่เราขาดสติเห็นใหม่ ทำสิ่งใดจับปลัดจับผลูทำแล้วมันผิดพลาดไปทั้งนั้นเพราะมันขาดสติ แล้วขาดสตินะ ความคิดมันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ คุณิ เวลาเรที่ตั้งใจนี้ เราบวชมาเราก็ตั่งใจ เราปรารถนาที่จะพ้นจากทุกข์นะ แล้วเรามีครูบาอาจารย์ที่เป็นผู้นำขึ้นไป ท่านพ้นจากทุกข์ไป เราก็มียเป้าหมาย เราก็มียเป้าหมายมีความปรารถนาจะทำแบบนั้น เราก็ตั่งใจจริงของเรา พอตั้งใจจริงขึ้นมา เราบวชมานี้บวชมาใหม่สดๆ ร้อนๆ มันมุมนะ มันมีการกระทำ มันตั้งใจของมัน พอเรา มันคุ้นชินของมันไปนี่มันเริ่มจืดจางไป มันเริ่มเหลวไหลไป ความเหลวไหลไปอย่างนั้นเห็นใหม่ พอเหลวไหลไปถ้ามันไม่ทำผิดพลาดไป มันยังเป็นคนคืออยู่นะ

เวลาเราบวชมาแล้ว เราบวชมาเรามีศีลมีธรรม เพราะเราประกาศตนว่าเราเป็นพระ เราถือศีล ๒๒๗ เวลามันลืมตัวขึ้นมา มันเหยียบย่ำ พอมันเหยียบย่ำมันลืมตัว ลืมตัวแล้วมันทำเสียหายไปหมด ลืมตัวมันหลัดกลอยใจ ถ้าลืมตัวแล้วมันไม่มีจุดยืน

ถ้าคนที่มีสติมีปัญญานี้มันมีจุดยืน มันไม่ลืมตัว ถ้าคนลืมตัวนะ ลืมตัว คุณิ การภาวนาที่ลืมตัวนี้มันภาวนาไม่ได้เพราะอะไร? เพราะพุทโธก็พุทโธไม่ได้ พุทโธก็สักแต่ว่า พุทโธก็ทำเลือนๆ ลอยๆ ไปเห็นใหม่ แล้วบอกเราได้ภาวนาแล้ว ได้พุทโธแล้ว ได้ปฏิบัติแล้ว เพราะมันลืมตัว ลืมตัวมันก็ขาดสติ ลืมตัวมันก็ขาดเจตนา ลืมตัวมันก็หลัดกลอย พอหลัดกลอยมันไม่มีอะไรสิ่งใดจะเป็นประโยชน์กับเราเลย เพราะมันเป็นการลืมตัวลืมตน

ดูทางโลกเขา นี่คนที่เขาลืมตัวเห็นใหม่ คุณิ คนที่เขาขยออป้อนจนหลงไหลไป เขาไปสร้างหนี้สร้างสิน เขาไปสร้างความผูกพันเป็นโทษทางกฎหมาย เพราะอะไร เพราะเขาลืมตัว ถ้าเขามีสติมีปัญญาเขาไม่ลืมตัวของเขา เขามีสติของเขา ไม่มีความโลภเข้ามาในหัวใจ ไม่มีมกมากในชื่อเสียงในกิตติศัพท์กิตติคุณ แล้วจะไม่มีใครเขาหลอกหลวงหรือ

คนที่จะมาหลอกหลวงได้เพราะอะไร เพราะความโลภของเรา เราอยากได้ เราอยากได้ของเขา เขาก็ปลิ้นปล้อน เขาก็ฉ้อฉล เขาก็พยายามหลอกหลวง พอหลอกหลวงเราก็ตั้งใจเชื่อเขา เชื่อเขาเพราะเรามีความอยากได้ พอมีความอยากได้เห็นใหม่ เพราะลืมตัวใจ ถ้าเราไม่ลืมตัวละ เราเป็นใคร เรา

ไม่ใช่ว่าส้มดีมัน ว่าเป็นมันไม่รู้จักรอยเท้าของมันเห็นไหม มันไปไหนมันกลับคอกมันไม่ถูก

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่ส้มตัวนะ การส้มตัวทำให้เสียหาย ถ้ามีสติปัญญา เราจะหาความจริง ความจริงมันเป็นสัจธรรม ถ้าเป็นสัจธรรมเราต้องเป็นความจริง ความจริงกับความจริงมันจะเข้าหากัน ความจริงมันมาจากไหนล่ะ ความจริงศึกษามาแล้วเป็นความจริงไหม เวลาเขาวิจัยกันทางศาสนา ทางวิชาการเขาวิจัยกันว่าอันนั้นถูกต้อง อันนั้นผิดพลาดนี้เขาวิจัยกัน

วิจัยก็วิจัยวิธีการ มันไม่มีเนื้อหาสาระ ถ้าเราจะมีเนื้อหาสาระของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ใครทำได้จริง ถ้าจิตมันสงบ คำว่า “จิตสงบ” เราพูดถึงผลของมัน แล้วผลของมัน เหตุมันต้องมีที่มาที่ไปของมัน ถ้าพูดถึงผลของมันถูกต้องขึ้นมาเขาจะสาวไปหาเหตุมันทำอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราพูด เราพูดแต่เรื่องเหตุใด วิธีการๆ แล้วก็เอามาเถียงกัน แต่ผลมันไม่มีเกิดขึ้นในหัวใจของพวกเราไง ถ้าผลมันเกิดขึ้นมาเราทำอย่างไร มันก็ล้มลุกคลุกคลานอยู่ที่นี่ สิ่งที่เราปรารถนาสัจธรรม เราแสวงหากันอยู่ที่นี่ เราแสวงหาสัจธรรม แล้วเอาบัญญัตินี้บัญญัติควบคุมมันเห็นไหม เวลาเราพูดถึงพุทธพจน์ๆ มันบัญญัติมันทั้งนั้น มันเป็นชื่อของมัน มันเป็นหมวดหมู่ของธรรม เป็นหมวดเป็นหมู่ของธรรม แต่ความจริงมันมาจากไหน ไปท่องจำมันมา นี่เป็นหมวดเป็นหมู่จัดไว้ละ คุณ คลังสินค้าเวลาเขาเก็บของเขา เขามีการจัดเป็นหมวดเป็นหมู่ เป็นสถานที่ที่มันคัดแยกไว้

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นแบบนั้น แล้วเราก็ไปศึกษามา แล้วว่าเรามีแต่บัญญัติไง นี่คุณสิ ทางธุรกิจเขาเขาขาดทุนทางบัญชีเห็นไหม เวลาขาดค่าเงินบาท เวลาเงินมันลอยตัวขึ้นมา เงินนี้ปฏิวัติเงินตรามันเปลี่ยนแปลง ขาดทุนทางบัญชี ของมันอยู่ครบตามจำนวนนั้นแต่มันขาดทุนทางบัญชี ตัวเลขมันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แล้วเราก็ไปควบคุมทางบัญชีนั่น นี่ของเขามีอยู่นะ

นี่ศีล สมาธิ ปัญญาเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็บอกทางบัญชีนั่นไว้เห็นไหม แล้วเราไปศึกษาในบัญชีนั่นมา ศึกษาวิธีการนั่นมา แล้วเราศึกษาทางวิชาการมา แต่เราไม่มีข้อเท็จจริงเราไม่มีสินค้า คลังสินค้าว่างเปล่า ไม่มีบรรจุกุภัณฑ์ในคลังสินค้าเลยแต่เวลาเรามีการศึกษาเราก็ไปฝึกงานกับเขา เราก็ได้ไปฝึกงานไปดูว่าสินค้าเขาจัดวางกันอย่างไร แล้วจัดวางเป็นสินค้าของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ คุณติ เราก็มองว่าเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันมีจริงไหมละ มันไม่มีจริงเห็นใหม่ ถ้าไม่มีจริงเห็นใหม่ ถ้าไม่มีจริงขึ้นมาแล้วถ้าหมั่นเพียร มีการกระทำ มันเริ่มต้นมาจากนี้ เริ่มต้นมาจากความจริงของมนุษย์ ความจริงของความเป็นสมมุติ ความจริงของโลกใจ โลกนี้เป็นอนิจจัง มันหมุนเวียนของมันไป กาลเวลามันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เริ่มต้นเรามา เราก็มีความมั่นคงมีความตั้งใจทั้งนั้น นี่เห็นใหม่ กาลเวลามันกัดเซาะ กาลเวลามันกัดกินไป นี่เวลากาลมันผัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อย วันเวลามันล่วงไปเรื่อย แล้วมันก็กัดเซาะความเจตนาของเรา กัดเซาะความมั่นคงของเราอ่อนด้อยไปเรื่อยเห็นใหม่ จะอ่อนด้อยไปเรื่อยนะ ถ้ามันน้อยเนื้อต่ำใจเดียวหลักลอย

พอหลักลอยเห็นใหม่ นี่ลืม ลืมตัวลืมตนไปนะ มันล่องลอยไปเหมือนว่าเชือกขาด คุณว่าสิ เขาเล่นว่ากัน ใครควบคุมเห็นใหม่ สายเชือกที่ว่าของเขานี้เขาควบคุมว่าของเขาได้ ถ้าว่ามันเชือกขาด โคนแรงลมมันเสียคสิ มันไปเสียคสิสิ่งใด เชือกมันเปื่อยมันขาด มันลอยละลิวไปนะไม่รู้จะไปตกที่ไหน แล้วแต่คลื่นลมวนไปมันตกไปอีกซีกโลกหนึ่งเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าลืมตัวขึ้นไปแล้วนี่ เจตนาเรานี้เห็นใหม่ เจตนาของเราเนี่ยเรามีสติ เรากำหนดพุทธโธฯ จิตมันตั้งมั่น จิตมันเป็นสันตภิสุทธิโก จิตมันเป็นความจริงของเรา มันเป็นฐาน บาทฐานของเรา เราล่องลอยไปล่องลอยไปจนหาจุดหมายไม่ได้ พอหาจุดหมายไม่ได้เห็นใหม่ นี่ศึกษาระยะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา นี่บัญญัติในคลังสินค้าเป็นหมวดเป็นหมู่ นี่พยายามจัดให้มันเป็นหมวดเป็นหมู่เป็นอะไร มันมีอยู่จริงไหม มันเป็นจริงหรือเปล่า ถ้ามันเป็นจริงทางบัญญัติมันก็ยังมีคินะ เป็นทางบัญญัติหมายความว่าภาคปริยัติเขาเรียนมา เขาศึกษามา เขามีความรู้ในทางการศึกษา สุตมยบัญญัติคือการท่องจำกันมา พอท่องจำกันมานี้ ถ้าเขาบังคับตัวของเขาอยู่ในร่องในรอย เขายังไม่ทำผิดศีลผิดธรรมนะ

แต่ถ้าเราลืมตัวของเรา เราบอกเรามีสติมีปัญญาของเรา แล้วเรามีความเห็นของเรา เราทำด้วยความค้นหาความทะยานอยากด้วยความพอใจของเรา มันจะผิดพลาดอย่างไรนะ หลวงตาท่านพูดแล้ว “เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปแล้วแสดงธรรม” มันผิดศีลผิดธรรม ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา มันเหยียบธรรมเหยียบวินัยนั้นไปไง ถ้ามันเหยียบธรรมเหยียบวินัยไปนี่เหยียบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป เหยียบธรรมวินัยนี้ไป เหยียบคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ไป แล้วเวลามันลืมตัวขึ้นมาแล้วมันบอก “สิ่งนั้นไม่

จำเป็น สิ่งนั้นใครๆ ก็ทำ พระที่เขาทำทำกันอย่างนั้น”

พระที่เขาทำอย่างนั้นมันเป็นพระที่ไหน มันบวชเข้ามาเพื่อความสะดวกสบายของเขา มันบวชขึ้นมาเพราะเขาเข้ามาเพื่อความสุขความสบาย แต่เราบวชขึ้นมาเพื่อความพ้นทุกข์ สุขสบายในทางโลกเราก็พอแสวงหาได้ แสวงหาด้วยปัจจัยเครื่องอาศัยเราก็มีของเราพร้อมอยู่แล้ว แต่จิตใจของเรามันเร่าร้อน จิตใจเรามันทุกข์

แต่เวลาเขาบวชมาเขาบวชหนีทุกข์ขึ้นมา เขาบวชมาเพื่อความสะดวกสบาย บวชมาแล้วมันมีปัจจัยเครื่องอาศัย เขาเข้ามาเพื่อสิ่งนั้น นั่นมันลืมตัวลืมคนเห็นใหม่ มันทำลาย นี่มันเหยียบหัวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป มันเหยียบธรรมวินัยนั้นไป เราจะทำตัวอย่างนั้นใหม่ ถ้าเราไม่ทำตัวอย่างนั้น เราเห็นแล้วมันเป็นโทษเป็นภัยไป มันไปสร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้น

คูลี คูสมย์พุทธกาล เวลาพระบวชแล้วนี่ไปเบียดเบียนสังคมตลอดเวลา จนเวลาฤกษ์สัต์ เขาเห็นวัวเห็นควายมา นี่สิมันเหลือๆ เหมือนพระ นี่เขาตกใจเขาวิ่งหนีเลย นี่เพราะอะไรล่ะ เพราะมันเป็นประเพณีใช่ไหม ในเมื่อสมณะไปขอเขาไปเบียดเบียนเขา นี่จนเขาต้องหลบต้องหลีกของเขา เขาได้รับสิ่งนั้นไม่ได้

เราบวชมาเป็นพระเราไม่ต้องการสิ่งนั้น เราเป็นมนุษย์ เราก็มีสมองมีมือมีเท้าเหมือนกัน เราก็ทำมาหากินของเราได้ นี่ทำมาหากินทางโลกมันก็กระเสือกกระสนไปกับทางโลกนั้นแหละ มันกระเสือกกระสนไปด้วยหาปัจจัยเครื่องอาศัย แต่หัวใจมันเป็นทุกข์เพราะมันไม่มีคุณธรรมในหัวใจ แล้วเราก็มีสติปัญญาเรารู้ว่าเราเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา นี่การกระทำการประพฤติปฏิบัติมันกำลังรุ่งเรืองเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมีร่องมีรอยขึ้นมา เราก็ได้เสียสละการเป็นฆราวาสมาบวชเป็นพระ พอบวชเป็นพระนี่ปัจจัยเครื่องอาศัยสิ่งนั้นมา เราก็เสียสละมาบวชเป็นพระแล้ว พระเป็นผู้มักน้อยเห็นใหม่ คูลี ถือธุดงค์วัตร ได้สิ่งใดมายังสันโดษเรถือสันโดษมักน้อยสันโดษของเรา นี่เพื่ออะไร เพื่อถือนธุดงค์วัตรเข้าไปอีก เพื่อให้มันขัดเกลากิเลส สิ่งนั้นเราไม่ให้ไปบำรุงบำเรอกิเลสให้มันตัวอ้วนๆ ใจ เราไม่ต้องการให้กิเลสมันอ้วนๆ เราพยายามจะชำระล้างมัน เราจะมากำจัดมัน เราจะมีสติปัญญาขึ้นมาควบคุมดูแลมัน ถ้าควบคุมดูแลมัน สิ่งนั้นเราเป็นฆราวาสเราก็แสวงหาได้ เราบวชมาเป็นพระแล้วสิ่งนั้นเราจะไปจมอยู่กับปัจจัยเครื่องอาศัยนั้นได้ยังไง

เราจะแสวงหาด้วยมรรคผลนิพพาน เราแสวงหาศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญาจะเกิด

ขึ้นมาเห็นใหม่ เกิดขึ้นมาด้วยเหตุด้วยกรรม ชดชดเพื่อชดเกล้าเกล้าๆ คำว่า “ชดเกล้าเกล้า” คือว่า ชดแย้งมัน มันจะต้องการสิ่งใด มันต้องการสะดวกสบายสิ่งใดเห็นใหม่ เราไม่ต้องการ ชดชดกรรม ชดชดกรรมนั้นมือเดียว มันหนเดียว มันภาษาหนเดียวต่างๆ นี้เพื่อชดเกล้าเกล้ามัน ไม่ได้ดั่งปรารถนา ไม่ได้ดั่งใจทั้งสิ้น

เพราะเราเห็นภัยในวิภวสังสาร เราบวชมาเพื่อความพ้นทุกข์ เราไม่ได้บวชมาเพื่อความสบาย เราไม่ได้บวชมาแบบวัวลืมหินใจ พอบวชขึ้นมามีคนนับหน้าถือตาใจ พอมีคนนับหน้าถือตาถือว่ามีศักยภาพใจ เราต้องการอะไร เราต้องการให้คนมาให้เกียรติให้คุณค่าเราหรือ เราต้องการคุณธรรมต่างหากละ เราต้องการสัจจะความจริงขึ้นมาละ เราต้องการความเป็นจริงให้กิเลสมันยอมรับ ให้กิเลสมันยอมรับ...ทำสมาธิได้เห็นใหม่ เกิดปัญญาขึ้นมาได้ เราจะเกิดมรรคญาณทำลายมัน เราจะฆ่ามัน เราจะฆ่ากิเลสในหัวใจของเรา เวลาฆ่ามันแล้วญาณตั้งเกิดญาณทัสสนะ ขณัตถ์ตั้งคือกิเลสทำลายมันแล้วเกิดญาณทัสสนะรู้ว่ากิเลสสิ้นไป

ไอ้มันไปส่งเสริมมัน มันวัวลืมหิน คนมันลืมตัว! คนมันลืมตัวแล้วมันไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์เลย เพราะมันลืมตัว ลืมตัวคือขาดสติ ถ้ามีสติ มีสติแล้วมันไม่ลืมตัว มีสติเห็นใหม่ ทบทวนคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่เราศึกษามานี้บัญญัติควบคุมมัน แหละเราทบทวนของเราได้ เราทบทวนสิ่งใด เพราะเราปฏิบัติขึ้นมายังไม่มีคุณธรรมใช้ใหม่ เราก็ทบทวนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีภในธรรมๆ ตรีภในธรรมสี ในธรรมะก็ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านแยกแยะให้เลย กุศล อกุศล สิ่งใดที่เป็นกุศล กุศลนี้คุณงามความดี ถ้าทำคุณงามความดีนะ สิ่งนี้เกิดบารมีธรรม

อกุศล! อกุศลเห็นใหม่ ทำแต่ความชั่ว นี่ทำแต่การเบียดเบียนคนอื่น มันเบียดเบียนคนอื่น มันเบียดเบียนคือมันคิดมันขวาง มันคิดมันขวางคนที่ทำคุณงามความดีกัน คนเขาต้องการความสมานสามัคคี คนเขาต้องการสัพปาเย เขาต้องการที่สงบสงัด เขาต้องการที่การกระทำ แล้วเราไปคิดไปขวาง ไปทำให้มันฟูให้มันฟูขึ้นมา มันเป็นอกุศล ถ้าเป็นอกุศลอำนาจาสนาบารมีมันจะมาจากไหนละ มันก็ไม่มีของมันเห็นใหม่ อำนาจาสนาบารมีมันก็ยุบยอบของลงไป นี่ที่การกระทำ

แล้วเวลาเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาเห็นใหม่ พอผู้ใหญ่ขึ้นมาที่มันลืมตัวลืมหินขึ้นมา มันสร้างการกระทำ เพราะเราเป็นผู้ใหญ่จะทำสิ่งใดคนก็ไม่กล้าดี ไม่กล้าเตือน ไม่กล้าบอกกล่าว ถ้าไม่กล้าบอกกล่าวเพราะมันกลัวอำนาจกลัวอิทธิพล แต่มันไม่ได้กลัวกรรม ถ้ามันกลัวกรรมจะสูงส่ง

ขนาดไหน จะต่ำต้อยขนาดไหน เขาเตือนกันได้ นี่อาจารย์วัตร อาจารย์ศุภวัตร นี่สัทธาวิหาริก นี่ อาจารย์วัตรอาจารย์ของตัวมีความกระสัน มีความอยากสึก ลูกศิษย์นี้เป็นสัทธาวิหาริกก็ต้องหาอุบายวิธีการที่พยายามจะบอกว่าสิ่งนั้นมันไม่ดี บอกเป็นอุบายเห็นใหม่ แม้แต่สัทธาวิหาริกก็เตือนอาจารย์ของตัวเองได้ ถ้ามันเป็นธรรม ถ้ามันไม่ลืมหินใจ วัมันไม่ลืมหินใจมันเตือนกันได้ มันบอกกันได้ ถ้ามันบอกกันได้นี่สังคมของพระเจ้า

พระเรามันมีสังคม มีการบอกการเตือนกัน การบอกการเตือนกันเห็นใหม่ คุณิ ในพระไตรปิฎกเวลาอาจารย์กระสันอยากจะสึก อาจารย์มีปัญหาขึ้นมา สัทธาวิหาริกเป็นลูกศิษย์นี้จะหาอุบายยังงี้ จะพยายามชักนำอาจารย์ให้มีสติปัญญายังงี้ มันลืมตัวแล้ว ก็เลสมันครอบงำแล้ว มันจะผิดพลาดไปแล้ว แล้วผิดพลาดแล้วมันจะไปถึงไหนละ ถ้ามันไปเห็นใหม่ มันไปอย่างนั้น มันก็ไปโดยอำนาจของกิเลสไป อำนาจของกรรม อำนาจของอกุศลไป เพราะในสถานะของความ เป็นพระ ในสถานะของเป็นนักบวช สมณะสารูป เวลาเราบวชมาแล้วเรามีโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาทีก็เลสมันก็ปฏิบัติกับเราด้วย ไม่ใช่ที่เราปฏิบัติแล้วนี่เวลาบวชมาแล้วเราปฏิบัติขึ้นมาทีก็เลสมันจะชื่นชม กิเลสมันจะร่วมมือกับเรา

กิเลสมันร่วมมือกับเราไม่ได้ เพราะกิเลสมันมีความขัดแย้งกันอยู่แล้ว งานของกิเลสคืองานการทำลาย งานทำลายคุณธรรม เพราะอะไร เพราะทำลายคุณธรรมมันเป็นอวิชา มันเป็นความลุ่มหลงไหล มันเป็นการลืมหินใจไป มันเห็นว่าเชื่อขาดไป กิเลสต้องการอย่างนั้น ต้องการอย่างนั้นเพราะมันทำสิ่งใดละ เพราะใจนั้นได้สร้างอกุศล ได้สร้างความชั่วร้ายขึ้นมาเพื่อเป็นบาปเป็นกรรมเวียนว่ายตายเกิด นั่นเป็นผลงานของกิเลส เพราะกิเลสมันอาศัยหัวใจของสัตว์โลก ภาวสวะ ภพ นี่ปฏิสนธิจิตเป็นที่อยู่อาศัย แล้วถ้ามันจะสร้างแต่เวรแต่กรรมขึ้นมา มันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ กิเลสมันยึดย่องส่องใสเพราะอยู่ในอำนาจของมัน

แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีสติ เรามีสติขึ้นมา เรามีความเจตนา เราตั้งใจของเรา เราตั้งใจว่าแม้แต่ตั้งใจเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระอานนท์

“อานนท์ เธอคิดระลึกถึงความตายวันละกี่หน”

“ระลึกทุกลมหายใจเข้าออก” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเข้าไปๆ ตลอดเห็นใหม่ มันต้องระลึกทุกวินาที นี่ไง ที่ว่าสิ่งที่ไม่ลืมหินใจ เพราะการเวียนว่ายตายเกิดถ้าสร้าง

บาปอกุศลมาเป็นงานของมารเป็นหน้าที่ของมาร มารมันต้องทำให้เราสร้างแต่เวรแต่กรรมขึ้นมา มันจะได้ครอบงำหัวใจของเรา

แต่เวลาเรามีสติปัญญาขึ้นมา เรามีเจตนาตั้งมั่นขึ้นมา เราจะปริกรรมพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เรายังรักษาหัวใจของเรา เราจะไม่ลุ่มหลงไป เราจะไม่หลงไหลไปกับกาลเวลา ไปกับความลุ่มหลงในตัดหาความทะยานอยาก ในสมุทัยที่มันนอนเนื่องมากับใจ ถ้ามีสติปัญญานี้มันพยายามกระทำของเราขึ้นมา

กระทำของเรามันเป็นงานใหม่? เป็น มันเหน้อยยากไหม? เหนื่อย เพราะอะไร ถ้ามันปล่อยสบายๆ ปล่อยมันไหลไปตามอารมณ์ มันไหลไปของมันเรื่อย มันไหลมันคิดของมันไป โดยความหงุดหงิด ความไม่พอใจ ความนี้มันเป็นที่ของมารไป ถ้าเรามีสติเห็นใหม่ เรามีสตินี้เราตั้งใจ ถ้าตั้งใจนี้มันมีหางเสือ เรือมีหางเสือแล้ว เรือไม่ใช่ไหลไปตามคลื่นลม เรามีสติๆ ระลึกรู้อยู่ มีเจตนาเห็นใหม่ บังคับ ถ้าพุทโธก็พุทโธชะ ถ้าพุทโธไม่ได้ก็ปัญญาอบรมสมาธิ

นี่ไง ถ้าเราพุทโธ เราพุทโธๆ มันมีคำปริกรรม มันไม่ไหลไปตามสัญญาอารมณ์ ถ้ามันไม่ไหลไปตามสัญญาอารมณ์มันก็ไม่ไปเข้าทางของกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันก็ไม่เป็นคนส้มตัว เพราะคนส้มตัว คนขาดสติ มันถึงได้ไหลไปขนาดนั้น แต่ถ้ามันไม่ส้มตัว มันมีสติมันทำไม่ได้

มันมีสติเห็นใหม่ คุณิ เวลาสัตว์สัตว์มันยังรู้ดีรู้ชั่ว แล้วเราเป็นมนุษย์ มนุษย์ก็รู้ดีรู้ชั่วอยู่แล้ว แล้วยังบวชเป็นพระเข้ามาอีกด้วย พระมันมีข้อวัตรปฏิบัติ มันมีศีลธรรม มันมีข้อบังคับอยู่แล้ว แล้วข้ามหัวมันไป เหยียบย่ำมันไป แล้วก็เข้าข้างตัวเองว่ามันเป็นประโยชน์ มันเป็นคนสมบัติของอาจารย์ มันเป็นคนสมบัติของพระ พระที่มีศักยภาพ พระที่มีชื่อเสียงเขาก็ทำกันอย่างนั้น

แต่ไม่เห็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ตื้อ เห็นใหม่ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านนั่ง ๗ วัน ๗ คืน ท่านนั่งตลอดรุ่ง ท่านทำของท่าน เวลาครูบาอาจารย์ของเรานี้ท่านทำด้วยความวิริยะความอุตสาหะนี้ไม่มีใครเอามาพูดถึงเลย แต่เวลาท่านผ่อนคลายเป็นเห็นใหม่ คุณิ เราร่างกายยังเข้มแข็งอยู่ วินัยนี้เราก็รักษาได้ทั้งนั้น แต่เวลาเราซำซำขึ้นไปที่วินัยยกเว้นนะ ภิกษุป่วยใช้วินัยยกเว้น แต่หลวงปู่มั่นท่านไม่ยกเว้น ท่านรักษาของท่านตลอดไป

แต่ครูบาอาจารย์บางข้อมันขาดกับเรื่องสรีระ ในเมื่อมันเจ็บไข้ได้ป่วยมันจะทำอย่างนั้นไม่ได้ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันมันเป็นไปไม่ได้เลยที่เราจะรักษาวินัยอย่างนั้น แต่ในกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บอกแล้วว่า ภิกษุป่วยเห็นใหม่ ภิกษุป่วยนี่อนุโลม ภิกษุป่วยไม่ปรับอาบัติฯ แต่เราก็ไปมองกันตรงนั้นไปมองแต่ว่าเวลาท่านป่วยท่านไข้ท่านชราภาพแล้วนี่ท่านทำได้ๆ แต่เวลาท่านหนุ่มท่านแน่นท่านพยายามต่อสู้กับกิเลสของท่านละ

เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราไม่มีกิเลสไข้ใหม่ บวชมานี้เป็นพระอรหันต์มาเลยเนาะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเราบวชมา ท่านบอกว่าบวชมาเฉพาะร่างกาย หัวใจมันยังไม่บวชด้วยกิเลสมันไม่ได้บวชเลย แล้วเราบวชมาแล้วนี่เราต้องมาประพฤติปฏิบัติ ตบะธรรมแผดเผา มันนี่ ตบะธรรมเห็นใหม่ วิปัสสนาญาณ นี่ปัญญาการรู้แจ้ง การชำระล้าง การทำลายมัน เราต้องมาฝึกมาหัด มาปฏิบัติ มันถึงจะมีจริงขึ้นมา สิ่งที่เราศึกษามาศึกษานี้มันบัญญัติมันมีแต่บัญญัติมันไม่มีข้อเท็จจริง เวลาเราศึกษามาศึกษาก็ไปฝึกงานๆ ฝึกงานก็ฝึกงานกับ โรงงานของคนอื่นเขา เราก็ไปเห็นในโรงงานนั้นว่ามันมีมากมีน้อยขนาดไหน จัดหมวดหมู่ของการเก็บรักษา นี่เราก็ไปดูมา แต่ของเรามันไม่มี เราไปดูของเขา แล้วของเรานี้ขึ้นหนึ่งขึ้นมาได้ใหม่

นี่ศีล สมาธิ ปัญญา ความรู้ความดีงามของเรานี้ซักขึ้นหนึ่งมีใหม่ ที่บวชเรียนมานี้ที่มันอาศัยอยู่นี้อาศัยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ ที่อยู่ที่กินอยู่นี้เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางกรรมวินัยนี้ไว้ บริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกาเขาเชื่อถือศรัทธา เขาถึงได้ทำบุญกุศลของเขา เนื่องบุญของโลก เขาอุตสาหะมาทำบุญกับเรา เพราะอะไร เพราะเขาเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาไม่เชื่อเราหรอก เขาไม่ได้เชื่อเรา! เขาไม่เชื่อเอ็งหรอก! เขาเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราอยู่เรากินอยู่นี้มันได้มาจากกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเนาะ อย่าลืมตัวลืมตน นี่ไม่ใช่ที่เราบวชมาแล้ว เราเป็นพระ สถานะของพระนี้จะสูงจะส่งจะเหยียบย่ำเขาไปทั่ว มันจะไปเหยียบย่ำใคร เหยียบย่ำกิเลสของตัวสิ กิเลสของตัวนี้หน้าที่ของเรานี้เหยียบย่ำมันลงไป ถ้าเหยียบย่ำกิเลสของตัวแล้วนี่ นี่กิเลสของเราเห็นใหม่ ถ้าในใจมันสำรอกมันคายออกไปแล้ว เราจะอยู่ที่ไหนอยู่อย่างไร มันไม่เดือดร้อน ญาติโยมก็ส่วนญาติโยม เราก็ส่วนเรา สิ่งนี้ถ้าเป็นเนื่อนานุญของโลกเขาแสวงหาของเขา อันนั้นมันเป็นสิทธิของเขา เพราะเขาอยากได้ประโยชน์ของเขา

แล้วเราล่ะ? เรามีประโยชน์อะไรให้เขา เราทำบุญแล้วอะไรเป็นบุญกุศลบ้าง มันเป็นเรื่องความจริงหรือเปล่า ถ้ามันเป็นความจริง เรายกย่องตัวเราที่เห็นใหม่ มันก็สมบุญขึ้นมา เราไม่ลืมตัวลืมตน ลืมตัวลืมตนนะ มันเสียหายไปทุกๆ เรื่องเลย ถ้าไม่ลืมตัวลืมตนนะ เราจะมีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญานี้มันตั้งมาตั้งแต่เริ่มต้น ชีวิตเราก็ตั้งมา ชีวิตของเราเห็นใหม่ มันมีอะไรเกินเลยไปกว่านี้ “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” ถ้าจิตมันสงบเข้ามา นี่ตัดตัดสมบัติ เขามีบุญชื่อกุม เขาหาสมบัติไม่ได้

แต่เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามามันมีสมบัติแล้ว มันมีศีล มันมีสมาธิ แล้วถ้าเราฝึกหัดใช้ปัญญามันเกิดภาวนามยปัญญา ถ้าเกิดภาวนามยปัญญาการบริหารจัดการแล้ว เรามีบุญชื่อกุมด้วย เรามีคุณสมบัติตามความเป็นจริงด้วย เรามีข้อเท็จจริงขึ้นมาตามความเป็นจริงเห็นใหม่ แล้วเรามีภาวนามยปัญญา เราบริหารจัดการเห็นใหม่ มรรคญาณ นี่วิปัสสนา เวลาเกิดวิปัสสนา วิปัสสนาในการแยกแยะนี่มันเกิดวิปัสสนา มันใช้ปัญญา ปัญญาแยกแยะ ปัญญารู้แจ้ง มันรู้แจ้งในหัวใจเห็นใหม่ รู้แจ้งในสิ่งที่มันตกผลึกในหัวใจ รู้แจ้งสิ่งที่มันปรากฏชัดที่ในใจ นี่วิชาที่มันครอบงำอยู่ เราได้วิปัสสนา เราได้แยกแยะของมันขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

นี่มันคืออะไรล่ะ นี่ตัดตัดสมบัตินะ ที่เราบวชกันมา เราฝึกหัด เราฝึกหัดลุ่มลูกคลุกคลาน เคนจกรรมนั่งสมาธิภาวนา รักษาศีลให้มันสะอาดบริสุทธิ์ๆ เพื่อไม่ให้มันหลอกลวงหัวใจของเรา ไม่ให้อวิชชามันเอาสิ่งที่เราทำผิดขึ้นมาฟาดฟันหัวใจของเรานะ ทำผิดอยู่อย่างนี้เห็นใหม่ ทุจริตอย่างนี้เห็นใหม่ แล้วยังจะอวดว่ามานั่งสมาธิ ยังอยากจะมีปัญญา ปัญหานี้ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาของเราไม่มี

เวลามันโต้แย้งขึ้นมานี่คอตก นั่งสมาธิแล้วก็คอตกเลย แล้วเราจะทำของเราอย่างไร แต่ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้น อ้าว! ก็ความจริงนี้มันมีปัญญาขึ้นมา ใจสิ่งที่ทำมามันเป็นอกุศล อกุศลนี้คนทำความผิดพลาดมามันก็มีเห็นใหม่ ถ้าเกิดความผิดพลาดมาก็ได้ปลงอาบัติแล้ว สิ่งที่ปลงอาบัติแล้วนี่จะสำรวจระวังต่อไป สิ่งที่ปลงอาบัติแล้วก็จบกันไป

ในปัจจุบันนี้มันเกิดขึ้นมา มันมีสิ่งใดเป็นความทุจริตขึ้นมาเห็นใหม่ ความทุจริตมันเกิดจากอะไร เกิดจากความไม่รู้ เกิดจากอวิชา แล้วถ้าเรามีสติปัญญา เรามีวิชาความรู้ของเรา เราแยกแยะของมันแล้วนี่ สิ่งที่เป็นอวิชาว่าความไม่รู้ แล้วนี่มันรู้แล้วรู้อะไรล่ะ รู้ว่าสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา มันเกิดจากอวิชา แล้วอวิชาทำความสงบของใจเข้าไปแล้ว สิ่งที่มันทำความสงบของใจ

เข้าไปแล้ว แล้วมันเกิดจิตสงบแล้วมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นเกิดจากนิमित เห็นเกิดจากสิ่งที่เกิดขึ้นจากหัวใจ

ถ้าเกิดขึ้นจากหัวใจ ถ้าเราพิจารณาไปมันเป็นไตรลักษณ์ที่มันทำลาย ทำลายกลางหัวใจ นั่น ถ้ามันทำลายกลางหัวใจนั้น สิ่งที่มันทำลายกลางหัวใจนั้น มันสิ่งที่พิจารณากาย กายมันย่อยสลายไป กายมันคืนสู่สภาพเดิมของมันไป มันเหลือสิ่งใดละ มันเหลือแต่ความว่างเปล่าๆ ความว่างเปล่ามันเกิดจากอะไร มันเกิดจากวิปัสสนาญาณ วิปัสสนาญาณคือการวิปัสสนาของเราคือปัญญาที่วิปัสสนาขึ้นไป

มันว่างเปล่าตรงไหนละ มันว่างเปล่าเพราะอะไรละ มันว่างเปล่าเพราะปัญญา ปัญญามันจะไปทำลายอวิชชา ปัญญา วิชชามันจะไปทำลายอวิชชา วิชชาความรู้มันสำรอกมันจะคายความไม่รู้อันนั้น ถ้าความรู้อันนั้นทำให้จิตใจมันก็ฉลาดขึ้นมา จิตใจฉลาดขึ้นมาเห็นใหม่ คุณิ มันเสวยอารมณ์ มันเสวยอารมณ์ไปตามสัญญาอารมณ์ มันเสวยอารมณ์ไปโดยอวิชชา โดยกิเลสมันชักนำไป โดยความรู้เท่าไป ด้วยความลืมตัว

แต่มันมีสติมีปัญญามันทำใจสงบเข้ามา ใจสงบเข้ามาแล้วนี่มันมีปัญญาขึ้นมา มันวิปัสสนาขึ้นไปแล้วนี่ มันแยกแยะ มันสำรอกมันคายของมัน มันไปด้วยวิชาเห็นใหม่ วิชาเห็นใหม่ มันเป็นปัญญาญาณ ปัญญาญาณมันสำรอกมันคายของมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันจะลืมตัวได้ใหม่ มันเห็นโทษเห็นภัยไปหมด มันเห็นโทษเห็นภัยเพราะความขาดสติ เห็นโทษเห็นภัยเพราะความลืมตัว

แต่ถ้ามีสติขึ้นมามันไม่ลืมตัว มันมีเจตนาที่ดี มันทำที่ดี มันเป็นมรรค มรรคขึ้นไป มันแยกแยะของมันไป มันทำงานของมันไป พอทำงานของมันไปมันสำรอกมันคายของมันไป เห็นใหม่ แล้วมันเกิดปัญญาญาณอย่างนี้ แล้วพระปฏิบัติมันจะไปต้องการอะไรละ ในเมื่อมันเกิดภาวนามยปัญญา มันเกิดปัญญาญาณอย่างนี้ แล้วมันมีสมบัติใดในโลกนี้มีคุณค่าเท่านี้ละ ที่เราบวชมานี้ เราแสวงหากันนี้เราแสวงหาที่นี้

บริษัท & เห็นใหม่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุ ภิกษุณีที่ปฏิบัติใหม่ๆ ภิกษุ ภิกษุณีที่เขาบวชแล้วปฏิบัติไม่เป็นเขาก็หวังพึ่งนี้ละ เขาก็หวังครูบาอาจารย์ที่ขึ้นำชักนำให้มันเกิดมรรคญาณ ให้มันเกิดสติจะความจริง ให้มันเกิดอึดอัดตถสมบัติ แล้วถ้าเกิดอึดอัดตถสมบัติแล้ว คิดดูสติธรรมอันนี้มันเกิดขึ้นไป อะไรมันจะมีคุณค่าละ แม้แต่พรหม ตั้งแต่พรหมลงมา มันยังไม่มีคุณค่า

เท่ากับสังขารในหัวใจของเราแล้ว

แล้วธรรมที่มันเกิดขึ้นมาๆ เราแสวงหาเห็นไหม แสวงหา มันเกิดมาจากอะไร เกิดมาจาก
ว่าเก็บเล็กผสมน้อย แสวงหาจากการไม่ลืมตัวลืมตน ต้องมีสติสัมปชัญญะที่การกระทำขึ้นมา
ไม่ใช่ลืมตัวลืมตนไป เหยียบย่ำไป ทำลายตัวเองไป มันทำลายตัวเองไปเห็นไหม ทำลายตัวเองไป
แต่มันมีครูบาอาจารย์ที่วางรากฐานไว้ให้สังขมเขาเชื่อถือ คูลิ เวลาเขาบอกรบวชพระๆ มานี้เห็น
ไหม บวชพระนี้เห็นแก่ผ้าเหลือง เอ้า! ผ้าเหลืองแถวร้านขายสังฆภัณฑ์มันเยอะเยอะ ทำไมเขาไม่
เห็นแก่ร้านนั้นบ้างล่ะ เวลาเขาพูดเขาก็พูดไปด้วยความจนตรอกเห็นแก่ผ้าเหลือง คือเขาไม่กล้า
โต้แย้งไง เพราะว่ามันมีวัฒนธรรมในหัวใจ

วัฒนธรรมในหัวใจเห็นไหม เพราะเราเป็นชาวพุทธเราเคารพพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ แล้วพระสงฆ์มาทำตัวอย่างนั้นมันอัดอัด เขาเห็นแล้วมันบาดหัวใจ แต่เขาพูดไม่ออก
เห็นไหม นี่ไอ้พวกพระหน้าด้านมันก็ได้ใจ พระหน้าด้านมันก็ทำตามตามสบายใจของมัน เพราะ
มันลืมตัวลืมตนไง เพราะลืมตัวลืมตนมันเหยียบย่ำตัวมันเอง เหยียบย่ำหัวใจตัวมันเอง เหยียบย่ำ
วัฒนธรรมสังขมไปหมดเลย

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราเห็นแก่คุณงามความดี เราไม่ลืมตัวลืมตนนะ เราบวชมาแล้ว เรา
ไม่ได้บวชมาด้วยความหนีทุกข์จากโลก เราบวชมาเห็นการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เราจะ
หวังฝันไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายเลยล่ะ เราหวังมรรคผลนิพพาน เราบวชมาเราหวังมรรคผล
นิพพาน เราไม่ใช่บวชมาเพื่อหนีทุกข์มาเพื่อจะมาอยู่ในสุขในปัจจุบันเครื่องอาศัย ที่ว่ามีความสุข
หนีจากโลกมาไง หนีความทุกข์มาเพื่อมาพ้ออยู่อาศัยไปอย่างนั้น เครื่องอยู่อาศัยเห็นไหม ถ้าอยู่
อาศัยนี้ถ้าคิดได้แค่นั้นมองได้แค่นั้น นี่บวชหนีทุกข์ ทุกข์ทางโลกนะ

แต่เราบวชมานี้เราบวชหนีวิภวชนะ บวชเพื่อจะไม่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวชนะนี่อีกเลย มันจะ
วิภวชนะ มันจะหักวิภวชนะนี้ออกไป ถ้าจะหักวิภวชนะออกก็ต้องมีสติมีปัญญา ต้องสำนึกตนเองว่าเรา
เป็นพระ เราเป็นภิกษุเป็นผู้เห็นภัยในวิภวชนะ ถ้าเห็นภัยในวิภวชนะ ปฏิสนธิจิตนี้เวียนว่าย
ตายเกิดในวิภวชนะ ไอ้ข้าวของนี่มันผลิออกมาจากอุตสาหกรรม มันผลิออกมาเครื่องจักร
เครื่องจักรมันหาวัตถุดิบมานี้ยัดเข้าไป มันออกมาเป็นวัตถุ มันเป็นอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยเครื่อง
อาศัยที่เห็นอยู่คั่นคายนานทั่วโลก เห็นอยู่คั่นคายนานทั่วโลกเลย ใครๆ ก็มีสิทธิจะใช้สอยมัน แล้วเรา
บวชมาเป็นพระเห็นภัยในวิภวชนะ แล้วจะไปตีตีนตื้นกับไอ้พวกเทคโนโลยี ไอ้พวกสิ่งของโลกเขา

เอามาใช้เพื่อประโยชน์กับเขา เราต้องการศีล สมาธิ ปัญญา เราต้องการมรรคญาณ เราต้องการวิปัสสนาญาณเพื่อแทงทะลุในหัวใจของเรา ถ้าแทงทะลุในหัวใจของเรา เห็นใหม่ เราต้องมีเจตนาที่ดี เราต้องมีสติปัญญา เราไม่ใช่ขาดสติปัญญา เราไม่ลืมตัวลืมตน เวลาสุขขึ้นมาแล้วชินชาน้ำด้านแล้วมันก็ออกไปทางโลกนั่นนะ

แต่ถ้าเรามันตื่นตัวตลอดเวลา ของของโลก! เราไม่ต้องการ เราไม่ต้องปรารถนา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย เราบวชเป็นพระก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย แต่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยด้วยความจำเป็น ไม่ใช่มาลืมตัวลืมตนเห็นสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ เห็นสิ่งนั้นมีคุณค่าแล้วเลยมองข้ามมรรคผลนิพพานไปเลย

เราจะย้อนกลับมาที่มรรคผลนิพพาน บวชมาเป็นพระ นี้เป็นศากยบุตรพุทธชินโรส เป็นหลักชัยของศาสนา เราต้องตั้งสติ เราต้องมีสติปัญญาเพื่อรักษาตัวให้รอด เขาหวังพึ่งพระนะ เขาเห็นพระนี่เขาบอกพระเป็นนักรบ เขาหวังพึ่งพระ พระจะต้องเป็นหลักชัย ฉะนั้น เราจะต้องมีสติ มีปัญญา

ถ้ามีสติมีปัญญา พยายามฝึกฝนตัวเองให้มีหลักมีเกณฑ์ ฝึกฝนตัวเองให้อยู่ในกรอบ เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่เหยียบหัวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม เคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไม่แสดงธรรมด้วย พยายามฝึกฝน นี้ เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วพยายามฝึกฝนขึ้นมาให้มันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา ให้มันกังวานในหัวใจของเรา “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” เอวัง

